

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – ИСКЪР

**ДЪЛГОСРОЧНА ПРОГРАМА ЗА НАСЪРЧАВАНЕ
ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ЕНЕРГИЯ ОТ
ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ И БИОГОРИВА
НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ИСКЪР ЗА ПЕРИОДА
2022-2031 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ	3
1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ.....	4
2. СТРАТЕГИЧЕСКА ОСНОВА НА ПРОГРАМАТА.....	4
3. НОРМАТИВНА ОСНОВА.....	6
4. ПРОФИЛ НА ОБЩИНАТА	8
4.1. Географско положение	8
4.2. Релеф	9
4.3. Полезни изкопаеми	9
4.4. Климат	10
4.5. Води.....	10
4.6. Почви	11
4.7. Население	11
4.8. Сграден фонд.....	12
4.9. Местна икономика.....	13
5. ПОТЕНЦИАЛ ЗА ВЕИ	15
5.1. Слънчева енергия	15
5.2. Вятърна енергия.....	17
5.3. Водна енергия.....	18
5.4. Геотермална енергия	18
5.5. Енергия от биомаса	18
6. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ.....	18
7. ИЗТОЧНИЦИ И СХЕМИ НА ФИНАНСИРАНЕ.....	20
8. НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА	22

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АУЕР	Агенция за устойчиво енергийно развитие
БГВ	Битова гореща вода
ВИ	Възобновяеми източници
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ЕБВР	Европейска банка за възстановяване и развитие
ЕЕ	Енергийна ефективност
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЕВИ	Закон за енергията от възобновяеми източници
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗСПЗЗ	Закон за собствеността и ползването на земеделските земи
ЗУТ	Закон за устройство на територията
МС	Министерски съвет
НДПВЕИ	Национална дългосрочна програма за насърчаване използването на възобновяемите енергийни източници
НПДЕВИ	Национален план за действие за енергията от възобновяеми
ОПНИЕВИБГ	Общинска програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива
СЗР	Северозападен район

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

На основата на ефективното използване на потенциала от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ), неговата оценка и последващото му внедряване в енергийния баланс на местната икономика се цели осъществяването на необходимия преход на Община Искър към по-устойчив модел на местно развитие, който е в съответствие с националните и европейски политики. Произведената енергия от ВЕИ е важен показател за конкурентоспособността и енергийната независимост на икономиката, като този вид енергия има ключова роля за намаляването на емисиите от парникови газове, имащи пряко отношение към все по-отчетливо наблюдаваните климатични промени, качеството на атмосферния въздух и другите компоненти на околната среда, които се отразяват и на качеството на живот на местното население.

В края на 2018 г. Европейският парламент прие новите цели за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници. До 2030 енергийната ефективност в ЕС трябва да се подобри с 32.5 %, като дялът на енергията от възобновяеми източници трябва да представлява поне 32% от крайното брутно потребление в ЕС.

Общинските политики за насърчаване и устойчиво използване на местния ресурс от ВЕИ са важен инструмент за осъществяване на европейската и националната политика и стратегия за развитие на енергийния сектор, за реализиране на поетите от страната ни ангажименти в областта на опазване на околната среда и за осъществяване на местно устойчиво развитие.

Настоящата Общинска дългосрочна програма за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива е разработена, съгласно изискванията на чл. 10, ал. 1 и ал. 2 от Закона за енергията от възобновяеми източници /ЗЕВИ/ и е в съответствие с Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници.

2. СТРАТЕГИЧЕСКА ОСНОВА НА ПРОГРАМАТА

Основните цели на Общинската дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива за периода 2022-2031г. са изцяло в съответствие с действащите към настоящия момент стратегически и политически документи на Европейско и национално ниво. Тя е съобразена с наличния потенциал на територията на общината по отношение на възможностите за използване на ВЕИ, които не представляват големи възможности за значимо енергийно производство, а по-скоро могат да бъдат с подпомагаш и допълващ характер в нейния енергиен баланс.

На тази основа, чрез прилагането на настоящата програма се цели:

- ✓ Прилагането на ефективна политика от страна на общината за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници, което ще допринесе за повишаване на ресурсната и енергийна ефективност на местната икономика и за подобряване на условията за живот на населението;
- ✓ Намаляване разходите за енергия в обекти и сгради чрез внедряване на енергоспестяващи технологии;

Тези цели кореспондират с формираната национална политика в областта на възобновяемата енергия, която е определена на основата на изискванията на Директива 2009/28/ЕО на ЕП за насърчаване използване на енергията от възобновяеми източници.

Делът на ВЕИ в енергийния баланс на България е значително по-малък от средния за страните от ЕС. Според последни доклади на Министерство на енергетиката, България е постигнала поставената ѝ цел от 16% енергия от ВИ в крайното енергопотребление на страната до 2020 г.

Представените в действащия, към настоящия момент НДПВЕИ национални цели за развитие на ВЕИ могат да бъдат обобщени по следния начин:

- ✓ да се увеличи делът на ВЕИ в brutното производство на електрическа енергия;
- ✓ да се заменят конвенционалните горива и енергии, използвани за отопление и БГВ;
- ✓ да се насърчи потреблението на течни биогорива съобразно реалните възможности и пазарните условия в страната.

Основните цели, заложи в Проекта на интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България до 2031 са:

- ✓ стимулиране на нисковъглеродно развитие на икономиката;
- ✓ конкурентноспособна и сигурна енергетика;
- ✓ намаляване зависимостта от внос на горива и енергия;
- ✓ гарантиране на енергия на достъпни цени за всички потребители;
- ✓ Националните приоритети в областта на енергетиката до 2030 г. са, както следва:
- ✓ Повишаване на енергийната сигурност, чрез устойчиво развитие на енергетиката;
- ✓ Развитие на интегриран и конкурентен енергиен пазар;
- ✓ Използване и развитие на енергията от ВИ, съобразно наличния ресурс, капацитета на мрежите и националните специфики;
- ✓ Повишаване на енергийната ефективност чрез развитие и прилагане на нови технологии за постигане на модерна и устойчива енергетика;
- ✓ Защита на потребителите, чрез гарантиране на честни, прозрачни и недискриминационни условия за ползване на енергийни услуги.

В Проекта на интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България до 2030 е заложено постигането на 25% дял енергия от ВИ в брутно крайно потребление.

Стратегическите цели и приоритети на енергетиката и климата на Република България, заложи до 2031 са:

- ✓ По измерение Декарбонизация – усилия за намаляване на емисиите на парникови газове, усилия за увеличаване на дела на енергията от възобновяеми източници в брутно крайно енергийно потребление;
- ✓ По измерение Енергийна ефективност – постигане на енергийни спестявания в крайното потребление и в дейностите по производство, пренос и разпределение на енергия, както и подобряване енергийните характеристики на сградите;

- ✓ По измерение Енергийна сигурност – повишаване на енергийната сигурност чрез диверсификация а доставките на енергия, ефективно използване на местните енергийни ресурси и развитие на енергийната инфраструктура;
- ✓ По измерение Вътрешен енергиен пазар – развитие на конкурентен пазар чрез пълна либерализация на пазара и интегриране към регионални и общи европейски пазари;
- ✓ По измерение Проучвания, иновации и конкурентост – насърчаване на научните постижения за внедряване на иновативни технологии в областта на енергетиката, в т. ч. за производство на чиста енергия и ефективно използване на енергията в крайното потребление.

3. НОРМАТИВНА ОСНОВА

Действащите нормативни документи, с които трябва да се съобрази Общинската дългосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива за периода 2022-2031 г. са:

- ✓ Законът за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) е основният нормативен акт, регламентиращ националната политика в областта на използването на енергията от възобновяеми източници. Според закона държавната политика за насърчаване на производството и потреблението на енергия от възобновяеми източници се определя от Министерски съвет и се провежда от министъра на енергетиката, който разработва, актуализира и внася за приемане от МС Националния план за действие за енергията от възобновяеми източници /НПДЕВИ/.

Според закона за изпълнението на държавната политика за насърчаване производството и потреблението на енергия от възобновяеми източници отговаря изпълнителният директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР), чиито основни отговорности са:

- ✓ организиране изпълнението на дейностите и мерките, включени в НПДЕВИ;
- ✓ съдействие при разработването и изпълнението на общинските програми за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива;
- ✓ организиране на извършването на оценки за наличния и прогнозния потенциал на видовете ресурси за производство на енергия от възобновяеми източници на територията на страната.

Нормативните изисквания към представителите на местната власт се изразяват в изготвянето и приемането на дългосрочна и краткосрочна общинска програми за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и в организиране на изпълнението на разписаните в програмите мерки. Съгласно разпоредбите на ЗЕВИ и в частност чл. 10, ал. 1 Кметът на общината разработва и внася за приемане от общинския съвет общински дългосрочни и краткосрочни програми за насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива /ОПНИЕВИБГ/ в съответствие с НПДЕВИ, които включват:

- ✓ данни от оценките за наличния и прогнозния потенциал на местните ресурси за производство на енергия от възобновяеми източници;
- ✓ мерки за използване на енергия от възобновяеми източници при изграждане или реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сгради - общинска собственост;
- ✓ мерки за използване на енергия от възобновяеми източници при външно изкуствено осветление на улици, площади, паркове, градини и други недвижими имоти-публична общинска собственост, както и при осъществяването на други общински дейности;
- ✓ мерки за насърчаване на производството и използването на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане, произведена от възобновяеми източници, както и такава, произведена от биомаса от отпадъци, генерирани на територията на общината;
- ✓ мерки за използване на биогорива и/или енергия от възобновяеми източници в общинския транспорт;
- ✓ анализ на възможностите за изграждане на енергийни обекти за производство на енергия от възобновяеми източници върху покривните и фасадните конструкции на сгради - общинска собственост;
- ✓ схеми за подпомагане на проекти за производство и потребление на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, включително индивидуални системи за използване на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, за производство и потребление на газ от възобновяеми източници, както и за производство и потребление на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта;
- ✓ схеми за подпомагане на проекти за модернизация и разширение на топлопреносни мрежи или за изграждане на топлопреносни мрежи в населени места, отговарящи на изискванията за обособена територия по чл. 43, ал. 7 от Закона за енергетиката;
- ✓ разработване и/или актуализиране на общите и подробните устройствени планове, свързани с реализация на благоустройствени работи за изпълнение на проекти, във връзка с мерките по т. 2, 3 и 4;
- ✓ ежегодни информационни и обучителни кампании сред населението на съответната община за мерките за подпомагане, ползите и практическите особености на развитието и използването на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, газ от възобновяеми източници, биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта.

Съгласно чл. 10, ал. 2 от ЗЕВИ дългосрочните програми се разработват за срок от 10 години.

Други нормативни документи, регламентиращи държавната и местната политика по отношение използването на енергия от възобновяеми източници, са:

- ✓ Закон за устройство на територията (ЗУТ);
- ✓ Закон за опазване на околната среда (ЗООС);

- ✓ Закон за биологичното разнообразие (ЗБР);
- ✓ Закон за собствеността и ползването на земеделски земи (ЗСПЗЗ);
- ✓ Закон за горите;
- ✓ Закон за чистотата на атмосферния въздух и подзаконовите актове за неговото прилагане;
- ✓ Закон за водите;
- ✓ Закон за рибарството и аквакултурите;
- ✓ Наредба № 14 от 15.06.2005 г. за проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия;
- ✓ Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми;
- ✓ Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда;
- ✓ Наредба № 6 от 09.06.2004 г. за присъединяване на производители и потребители на електрическа енергия към преносната и разпределителната електрически мрежи;
- ✓ Наредба № 3 от 31.07.2003 г. за актовете и протоколите по време на строителството

4. ПРОФИЛ НА ОБЩИНАТА

4.1. Географско положение

Община Искър се намира в Централна Северна България, в средната част на Дунавската хълмиста равнина. Общината попада в обхвата на област Плевен и Северозападен район за планиране. Площта на община Искър е 239 кв.км, което представлява 6% от територията на областта, или общината се нарежда на десето място по площ след всички останали общини в област Плевен. Общината включва в състава си общо 4 населени места, сред които 1 град (Искър) и 3 села (Долни Луковит, Староселци и Писаров). На север общината граничи с община Долни Митрополия, на юг с община Червен Бряг, на изток с община Долни Дъбник и на запад с Кнежа.

Местоположението на града и селищата от общината предлагат достъп до град Плевен, а разположението на общинския център на пътя между Плевен и Монтана и Враца прави местоположението му специфично. На територията на общината преминава републикански път II-13, който е и връзката на гр.Искър с гр.Плевен и гр.Кнежа. Републикански път II-13 свързва Дунав мост 2, Видин и ферибот Оряхово с Централна, а оттам и с Южна България. Същият този път пресича и първокласен път София – Русе.

4.2. Релеф

Равнинно хълмистият характер в съчетание с умерено континенталният климат и предимно черноземните почви са много добра предпоставка за развитие на селското стопанство.

Общината има 243 899 дка поземлен фонд, в т.ч. 171 000 дка обработваема земя. Горският фонд община Искър е 18 458 дка. Насажденията са преди всичко малки комплекси гора разпръснати между работните земи в землищата на населените места.

Водните ресурси включват: река Искър, притокут и р. Писаровска и два язовира край гр. Искър и с. Староселци.

4.3. Полезни изкопаеми

Подземните богатства са представени от нефт, експлоатиран в с. Долни Луковит и кариерни материални – варовици, пясък и чакъл.

4.4.Климат

Климатът на община Искър е умерено-континентален. Характеризира се с горещо лято и студена зима. Средната годишна температура около 12 - 13⁰С. Ниската надморска височина и равнинния характер на релефа на север, създава предпоставки за свободно преминаване на въздушни маси от север и северозапад с континентален и океански характер. Най-студеният месец е януари, със средна температура от 2° до -3 °С, а най-топлият е юли, със средна температура 23°С.

Средногодишните валежи в община Искър са около 550 мм/м². В северните ѝ части, по крайбрежието на река Искър се наблюдава честа мъгливост и относително висока влажност на въздуха и др.

Очакваните промени в климата на общината са свързани с отчетената за България обща тенденция към затопляне, както и увеличаване честотата на екстремните метеорологични и климатични явления като засушавания, проливни валежи, гръмотевични бури и градушки.

Предвижданията са за намаляване на годишната амплитуда между максималната и минималната температура на въздуха, като минималната температура ще се повишава по-бързо от максималната и по този начин ще намалява дебелината на снежната покривка. В следствие на това ще се увеличи недостига на вода в почвата, промяна в ареалите на редица видове и загуба на биоразнообразие.

Очакваните въздействия от промените в климата върху територията са свързани с влошаване на условията за селско стопанство, намаляване на добивите, проблеми с водоснабдяването, повишаване на рисковете от пожари, загуба на биологично разнообразие.

Снежната покривка се задържа не повече от 30-40 дни.

Преобладаващите ветрове в община Искър са западни, северозападни (през пролетта и есента) и северните и североизточните ветрове (през лятото и зимата). Честотата на ветровете е около 30-40%. В тази част от страната средната годишна скорост на ветровете не превишава 2m/s.

4.5.Води

Основните фактори, които оказват влияние върху хидроложките особености на територията на община Искър са количеството и разпределението на валежите, равнинно-хълмистият характер на релефа, филтрацията и изпарението, характерът на релефа.

Хидрографската мрежа в община Искър се отнася към Дунавския водосборен басейн на Черноморската отточна област. Водните ресурси включват: река Искър, притокът и р. Писаровска и два язовира край гр. Искър и с. Староселци.

4.6.Почви

Равнинно хълмистият характер в съчетание с умерено континенталният климат и предимно черноземните почви са много добра предпоставка за развитие на селското стопанство.

Общината има 243 899 дка поземлен фонд, в т.ч. 171 000 дка обработваема земя. Горският фонд община Искър е 18 458 дка. Насажденията са преди всичко малки комплекси гора разпръснати между работните земи в землищата на населените места. Съставът на горските насаждения е твърде разнообразен – преобладаващи са евро-американската топола и акацията. По поречието на река Искър има върбови насаждения.

По малки площи са заети от мъждрян, благун, цер и дъб.

Горският фонд, разгледан от страна на заетите земи представлява предимно не обработваеми земи 89,5% от него са гори и полезащитни пояси, 9,2% пасища.

4.7.Население

Данните от текущата демографска статистика показват, че в община Искър към 2021 г. населението наброява 5 712 д. (по данни от НСИ), което съставлява 2,6% от населението на област Плевен, което по данни на НСИ към 2021 г. е 226120 д. Общината се нарежда на десето място сред общините в областта по численост на населението.

През последните 10 години се наблюдава тенденция за намаляване на броя на населението в община Искър, като тази тенденция е характерна за страната, Северозападен район и област Плевен.

Динамика на населението на община Искър към 31 декември 2021г. за периода от 2016 г. до 2021 г.

Година	Население	Естествен прираст	Темп на прираст
2016	6 287,00	-71	-1,13%
2017	6 163,00	-107	-1,74%
2018	6 020,00	-87	-1,45%
2019	5 837,00	-112	-1,92%
2020	5 839,00	-93	-1,59%
2021	5 712,00	-127	-2,22%

Източник: НСИ/Евростат

През 2021 г. коефициентът на раждаемост в община Искър е 11,5‰, като отчита спад с 0,6‰ спрямо 2011г. (12,1‰), което се дължи на намаляващия брой на жени във фертилна възраст, в резултат на завишения процент на изселване на хора от тези възрастови кохорти и намаляването на репродуктивния контингент население, поради навлизането в детеродна възраст на поколението, раждано в годините на най-сериозна демографска криза в България. Коефициентът на раждаемост в общината е със стойности по-високи от тези за страната

(8,8%), Северозападен район (7,9%) и област Плевен (8,4%). Коефициентът на смъртност в общината през 2021 г. е със стойност по-висока от средните за страната, за област Плевен, както и от тези на Северозападен район. Възрастовата структура на населението в община Искър показва акумулиране на населението във високите възрасти над 60 години (най-голям е дялът на населението във възрастовия интервал 70-74 години), а най-малка е кохортата (35-39 г.). Това се обуславя от нарастващата продължителност на живота, от една страна, и намаляващото ниво на смъртност, от друга страна, както и емиграционната активност на младите хора. Мъжете преобладават над жените от 20-59 г., а жените преобладават над 60 години. Най-голямата група и при двата пола е (65-74г.), т.е в пенсионна възраст при двата пола, което неминуемо се отразява и ще се отразява все повече върху дефицита на работна ръка на пазара на труда.

4.8.Сграден фонд

Общински сгради:

Град Искър:

1. СОУ „Хр.Смирненски” – нова сграда 660 кв.м. застроена площ – 3 етаж; стара сграда 1740 кв.м. – 2 етаж; столова 400 кв.м. – 1 етаж; склад 48 кв.м. – 1 етаж; жилищна сграда 64 кв.м.;
2. Административна сграда 685 кв.м. застроена площ – 3 етаж, разгънатата застроена площ – 1810 кв.м.;
3. ОДЗ „Мара Балева” – 1245 кв.м. застроена площ;
4. Бивша поликлиника – 195 кв.м. застроена площ – 2 етаж;
5. Читалище „Ламби Кандев” – 1200 кв.м. застроена площ - 2 етаж;
6. Кухненски блок ДСП – 184 кв.м.;
7. Нежилищна сграда /бивша автогара/ – 208 кв.м. застроена площ;
8. Административна сграда – 408 кв.м.; нежилищна сграда – 168 кв.м.; външна тоалетна - 26 кв.м.;
9. БКС: административна града – 233 кв.м. застроена площ; склад – 495 кв.м.; склад за материали – 141 кв.м.; работилница – 212 кв.м.; хале за автотранспорт – 517 кв.м.; автомивка – 14 кв.м.;
10. Нежилищна сграда и аптека – 140,77 кв.м. застроена площ - 2 етаж.;
11. Нежилищна сграда – 94,00 кв.м. застроена площ - 2 етаж.;
12. Административна сграда – 147,00 кв.м. застроена площ - 2 етаж., зала с предверие – 297,23 кв.м.;
13. Общински център – местен бит и култура – 152 кв.м. застроена площ;
14. Многофункционална сграда – 380 кв.м. застроена площ – 2 етаж

Село Долни Луковит

1. Училище „В.Левски” сграда 1 – 791 кв.м. застроена площ – 2 етаж, допълнителна сграда – 21 кв.м.; сграда 2 - 380 кв.м. застроена площ – 2 етаж;
2. Целодневна детска градина - 764 кв.м. ;
3. Скотовъден дом – 68 кв.м. застроена площ – 2етажа, пристройка – 216 кв.м .;

4. Здравна служба – 271 кв.м.;
5. Читалище „Хр.Ботев” – 657 кв.м. застроена площ – 2 етажа;
6. Административна сграда – 229 кв.м. ;
7. ССТ – 554 кв.м.; работилница – 613 кв.м.; гараж – 178 кв.м.;
8. Туристически център – 75 кв.м. застроена площ – 2 етажа.

Село Староселци

1. Училище „Христо Ботев” – 504 кв.м. застроена площ - 2 етажа; гимнастически салон – 406 кв.м.; работилница - 182 кв.м.;
2. Административна сграда – 245 кв.м. застроена площ – 2 етажа; склад – 171 кв.м.; склад – 110 кв.м.;
3. Нежилищна сграда - 1245 кв.м. застроена площ – 2 етажа;
4. Здравна служба – 115 кв.м.; надстройка втори етаж – 104 кв.м.; пристройка към здравната служба – 119 кв.м.;
5. Читалище – 341 кв.м. разгъната площ – 2 етажа; пристройка – 139 кв.м.

Село Писарово

1. Административна сграда – 363 кв.м.;
2. Читалище – 1346 кв.м. застроена площ – 2 етажа;
3. Целодневна детска градина - 520 кв.м. ;
4. Училище „Христо Ботев” – 891 кв.м. застроена площ – 2 етажа; втора сграда – 248 кв.м.

4.9. Местна икономика

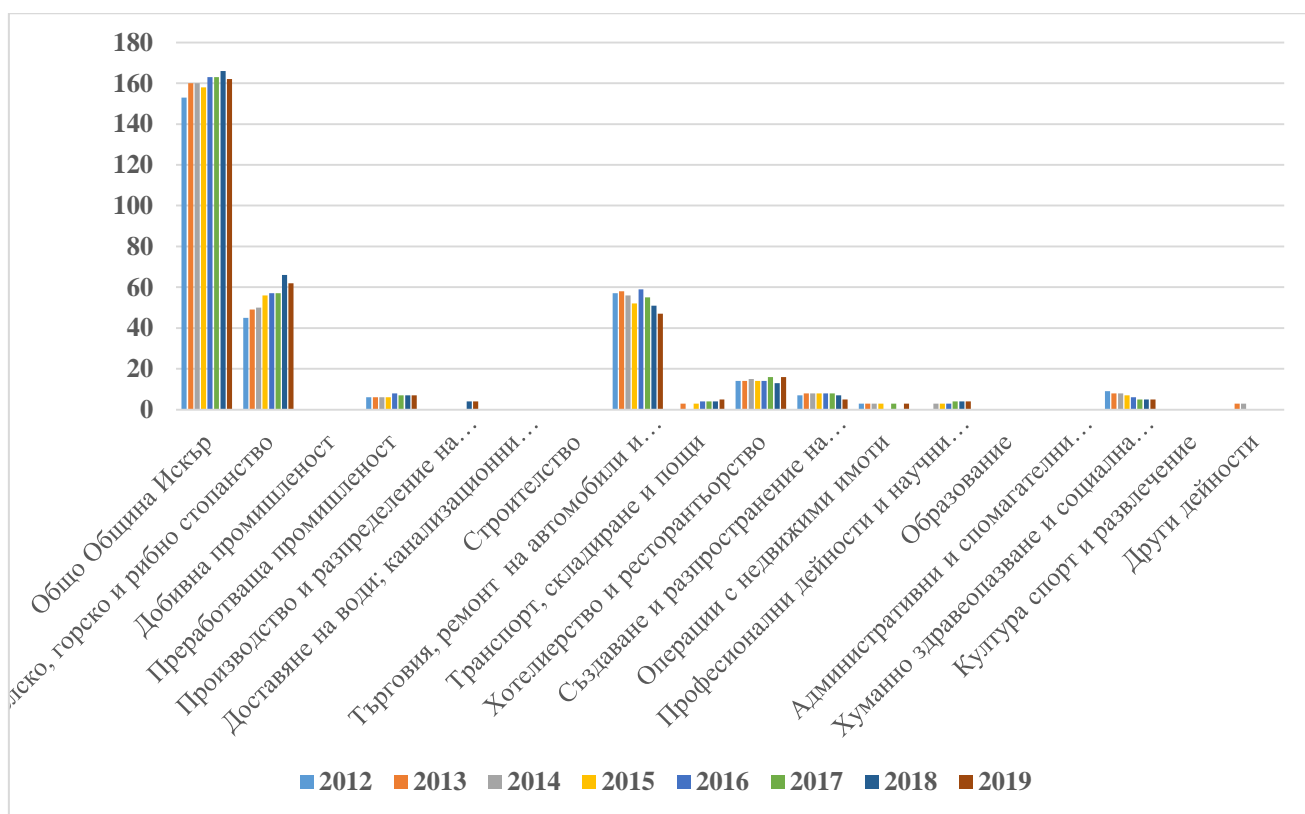
Местната икономика е с аграрно-индустриален профил, като с оглед на условията се наблюдава доминация на земеделския сектор. Промислеността, макар че е почти замряла, има дял в крайното енергийно потребление. На територията на общината функционират следните по-големи производствени предприятия, за които нямаме данни за консумацията и производството на енергия:

- „Пелтина” ЕООД - гр. Искър - производство на зеленчукови консерви, преработка на плодове и зеленчуци;

- „МЛ Консулт 2009“ ЕООД - гр. Искър – фирма за добив на инертни материали: баластра, филц и пясък и др.;

- „Овобул” ООД – гр. Искър – производство на яйчен меланж;

- „Борима” АД - гр. Искър - производство на комплексно пасивно телекомуникационно оборудване и части за електротехническата и други индустрии.

Източник: НСИ

Доминиращата роля на земеделието в икономическия профил на общината се предопределя от добрите почвено-климатични условия и значителния дял на обработваемите земи в баланса на общинската територия. Общината има 243 899 дка поземлен фонд, в т.ч. 171 000 дка обработваема земя. Горският фонд община Искър е 18 458 дка. Насажденията са преди всичко малки комплекси гора разпръснати между работните земи в землищата на населените места. Съставът на горските насаждения е твърде разнообразен – преобладаващи са евро-американската топола и акацията. По поречието на река Искър има върбови насаждения.

Горският фонд, разгледан от страна на заетите земи представлява предимно не обработваеми земи 89,5% от него са гори и ползащитни пояси, 9,2% пасища.

Умереноконтиненталният климат в района и хидрографската мрежа благоприятстват отглеждането на зърнени и технически култури /слънчоглед/, зеленчуци, овощия, лозя /особено за производство на десертно грозде и грозде за приготвяне на висококачествени червени и бели сухи вина/ и други селскостопански култури.

Растениевъдството е по-силно развитият подотрасъл, като е специализирано основно в отглеждането на зърнено-хлебни и зърнено-фуражни култури като основно се отглеждат пшеница, царевица, слънчоглед и ечемик. В гр. Искър и с. Долни Луковит се отглеждат плодове и зеленчуци. Зърнените култури (пшеница, ечемик, царевица и слънчоглед заемат около 80% от нивната площ в частния сектор. Докато техническите култури са предимно от, а фуражните култури са предимно люцерна. Зеленчуковите култури са представени от домати, пипер, картофи, дини, пъпеши, грах и др.

По данни на Областна дирекция „Земеделие“ гр. Плевен броят на земеделските производители и животновъди за 2021 г. е 188бр., в сравнение с 2020 г., когато броят на регистрираните земеделски производители и животновъди за общината е 200.

На територията на общината са регистрирани 3 броя кооперации и 30-35 сдружения и фирми, които обработват около 87% от земята.

Животновъдството в общината е концентрирано главно в личните стопанства. Отглеждат се овце и кози, едър рогат добитък, свине. Птиците и пчелните семейства също са с висок дял. Изграждането на ферми е важна предпоставка за ефективността на животновъдството. В общината има възможности за производство на висококачествена, екологично чиста продукция – мляко (овче, козе, краве), месо, вълна, яйца, мед и др. Наблюдава се намаляване на животните с всяка изминала година.

5. ПОТЕНЦИАЛ ЗА ВЕИ

Изкопаемите горива и другите традиционните източници на енергия са ограничени като количество и разпространение, а също така тяхното използване е с негативен ефект върху природната среда. Възобновяемите енергийни източници от своя страна са практически неизчерпаеми, без съществено вредно въздействие върху околната сред. Налагането на устойчиви модели на развитие налага използването на повече и по-разнообразни ВЕИ, което до голяма степен се подкрепя и от технологичното развитие на икономиката и обществото.

5.1.Слънчева енергия

Теоретичният потенциал на слънчевата енергия се дефинира като средното количество слънчева топлинна енергия, падаща за една година върху един квадратен метър хоризонтална земна повърхност и се измерва в kWh/m². При географски ширини в диапазона 40°- 60° върху земната повърхност за един час пада максимално 0,8-0,9 kW/m². Достъпният потенциал на слънчевата енергия се определя след отчитането на редица основни фактори: неравномерно разпределение на енергийните ресурси на слънчевата енергия през отделните сезони на годината; физикогеографски особености на територията; ограничения при строителството и експлоатацията на слънчевите системи в специфични територии, като природни резервати, военни обекти и др.

Карта на слънчевата радиация в България по региони

За района на България слънчевите термични инсталации могат да произвеждат топла вода с температура над 60°C в продължение на около четири месеца – от юни до септември, с температура над 50°C – от края на април до октомври и с температура над 40°C за период повече от девет месеца.

Средногодишното количество на слънчево греене за България е около 2 150 часа, а средногодишния ресурс слънчева радиация е 1 517 kWh /m². Като цяло се получава общо количество теоретически потенциал слънчева енергия падаща върху територията на страната за една година от порядъка на 13 103 ktоe. Като достъпен годишен потенциал за усвояване на слънчевата енергия може да се посочи приблизително 390 ktоe. Географското положение на община Искър предопределя средна годишна стойност на слънчевата радиация в размер по-малко от 1450 kWh/m² годишно. За оползотворяване на слънчевата енергия най-достъпни и икономически ефективни са технологиите за преобразуване на слънчевата енергия в топлина, включващи т. н. слънчеви колектори. Предимствата на слънчевите термични инсталации се състоят в следното: произвежда се екологична топлинна енергия; ограничава се използването на конвенционални горива и енергии; възможна /препоръчителна/ употреба в райони, в които доставките на енергии и горива са затруднени. Генерирането на електроенергия от слънчеви фотоволтаици е една съвременна и свръхмодерна енергийна технология.

Слънчевите фотоволтаици въпреки бързо падащите цени, остава много зависима от преференциални условия. Използването на слънчева енергия при съществуващите сгради на територията на община Искър зависи от тяхното състояние.

Изграждането на отоплителни инсталации може да доведе до 40-50% намаляване на енергийното потребление във всички сгради на физически лица и собственици на промишлени предприятия, само след частични реконструкции и модернизации на сградите и покривните елементи.

Технологичните възможности за оползотворяването на слънчевата енергия в рамките на общината понастоящем не са предизвикали значителен инвестиционен интерес. В случай, че за някоя от сградите общинска собственост се препоръчва изграждането на фотоволтаична инсталация, община Искър ще се възползва от възможността да покрие част от енергийните нужди на част от сградите общинска собственост.

5.2. Вятърна енергия

Критериите, на базата на които се прави оценка на енергийния потенциал на вятъра, са неговата посока и средногодишната му скорост. На база данни за период от над 30 години е извършено райониране на страната по ветрови потенциал и на територията на България са обособени четири зони с различен ветрови потенциал, но само две от зоните представляват интерес за индустриално преобразуване на вятърната енергия в електроенергия: тези с потенциал 5-7 m/s и над 7 m/s.

Карта на ветровия потенциал

Община Искър попада в зона на ветрови потенциал със следните характеристики: средногодишна скорост на вятъра: 2,6 – 5,7 m/s; плътност на вятъра: 100-200 W/m². Това прави тази енергия приложима единствено при задоволяване на локални нужди на населението и бизнеса, основно със спомагателно значение.

5.3. Водна енергия

На територията на общината, поради ограничените като количество течащи води, както и на база ниските наклони на топографската повърхност, няма съществен хидроенергиен потенциал.

5.3.Геотермална енергия

В България за геотермални се считат всички минерални води с температура между 20° и 100° С. Потенциалът на геотермалния ресурс се измерва с количеството енергия, което може да бъде усвоено в даден температурен интервал. В община Искър са налице ограничени източници на геотермална енергия, които следва да бъдат повнимателно проучени и оценени.

5.4.Енергия от биомаса

Оценката на потенциала за добиване на енергия от биомаса изисква внимателен и предпазлив подход, тъй като става дума за ресурси, които имат ограничен прираст и много други ценни приложения. Освен това потенциално използването на тези източници може потенциално съществено да влоши състоянието на атмосферният въздух. Затова подходът е да се включват в потенциала само отпадъци от селското и горско стопанство, битови отпадъци, малоценна дървесина, която не намира друго приложение и отпада по естествени причини без да се използва, енергийни култури, отглеждани на пустеещи земи и т.н.

С оглед земеделския профил на община Искър, тук е налице значителен потенциал за такива енергийни източници, което предопределя първостепенното значение на биомасата като ВЕИ за общината. Като източници на биомаса на територията на общината могат да се използват основно стъблата на различни посевни култури, тревите, крайпътната паразитна растителност, остатъци от селскостопански фуражни посеви, животински отпадъци.

В община Искър широко се използват дърва за огрев дърва от населението, което влошава качеството на атмосферния въздух, особено през зимните месеци. Една от най-бързо развиващите се технологии, която не изисква големи капиталовложения е производството на брикети и пелети от биомаса, което представлява значителен потенциал за местната икономика.

6. СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

Основната стратегическа цел на дългосрочната общинска програма за насърчаване използването на възобновяеми енергийни източници на община Искър за периода 2021-2031 г. е да създаде предпоставки за ефективен преход към по-устойчив модел на местното развитие на общината. Чрез нейното постигане ще се подобри енергийната и екологична ефективност на местната икономика, ще се подобри ресурсната ефективност и ще се усъвършенства енергийната инфраструктура на общината. С оглед на така формулираната обща цел са определени следните специфични стратегически цели:

Стратегическа цел 1: Подобряване на енергийната ефективност на местната икономика и сграден фонд.

Стратегическа цел 2: Стимулиране използването на ВЕИ от хората и бизнеса.

Стратегическа цел 3: Развитие и усъвършенстване на енергийната инфраструктура на общината.

На основата на специфичните цели и с оглед наличният потенциал и проблеми на община Искър, са определени следните основни приоритети и мерки на програмата:

□ Приоритет 1: Устойчиво подобряване и развитие на енергийна инфраструктура и одобряване на енергийната ефективност:

- ✓ Мярка 1.1 Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в обществени сгради на територията на общината и проучване на възможностите за използване на възобновяема енергия в тях;
- ✓ Мярка 1.2. Подобряване на системите за мониторинг и контрол на потреблението на енергия в сградния фонд – общинска собственост;
- ✓ Мярка 1.3. Подобряване на енергийната ефективност на уличното осветление

Очаквани резултати:

- ✓ Подобряване на състоянието на общинския сграден фонд, повишаване на енергийните характеристики на сградите;
- ✓ Оптимизиране на разходите в резултат на постигнатите енергийни спестявания от изпълнените мерки;
- ✓ Удължен експлоатационен срок на публичната инфраструктура и на общинските инсталации и съоръжения;
- ✓ Редуциране на въглеродните емисии от публичната инфраструктура;
- ✓ Намалена консумация на енергия – повишаване на икономите на енергия, в случай, че се понижи потреблението на конвенционални енергийни източници.

□ Приоритет 2. Повишаване на енергийната ефективност в жилищния сектор на територията на общината

- ✓ Мярка 2.1. Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в жилищните сгради на територията на общината
- ✓ Мярка 2.2. Разработване и въвеждане на консултативни и информационни механизми за популяризиране на енергийно ефективни мерки в жилищата
- ✓ Мярка 2.3. Въвеждане на ефективни системи за мониторинг на резултатите от реализираните мерки за енергийна ефективност в жилищните сгради

Очаквани резултати:

- ✓ Намаляване на годишните разходи за енергия на домакинствата;
- ✓ Подобен комфорт на обитателите на обновените сгради;
- ✓ Удължен експлоатационен срок на сградите;
- ✓ Подобрена градска среда и цялостната визия на общината;
- ✓ Намаляване на въглеродните емисии, генерирани от частния жилищен фонд;
- ✓ Стимулиране на гражданите за използване на ВЕИ.

□ Приоритет 3: Оползотворяване на енергията от възобновяеми източници

- ✓ Мярка 3.1. Извършване на предпроектни проучвания за изграждане на системи, използващи ВЕИ на терени - общинска собственост;
- ✓ Мярка 3.2. Инсталиране на системи, използващи ВЕИ в сгради общинска собственост – биомаса, термопомпи;
- ✓ Мярка 3.3. Разработване и прилагане на мерки за въвеждане на хибридно улично осветление.

Очаквани резултати:

- ✓ Подобвени енергийни характеристики на общинския сграден фонд, повишен комфорт за служители и граждани;
- ✓ Намалване потреблението на конвенционални източници на енергия в сгради, общинска собственост;
- ✓ Повишено качество на предоставяните на територията на общината услуги;
- ✓ Понижен разход за енергия за отопление и осветление в публичния сектор;
- ✓ Редуциране на емисиите парникови газове.

7. ИЗТОЧНИЦИ И СХЕМИ НА ФИНАНСИРАНЕ

При прилагането на настоящата програма ще се използват два основни подхода:

Подходите на финансиране на общинските програми са:

Подход „отгоре – надолу”: състои се в анализ на съществуващата законова рамка за формиране на общинския бюджет, както и на тенденциите в нейното развитие. При този подход се извършат следните действия:

- ✓ прогнозиране на общинския бюджет за периода на действие на програмата;
- ✓ преглед на очакванията за промени в националната и общинската данъчна политика и въздействието им върху приходите на общината и на очакванията за извънбюджетни приходи на общината;
- ✓ използване на специализирани източници като: оперативни програми, кредитни линии за енергийна ефективност и възобновяема енергия (ЕБВР), Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници”, Национална схема за зелени инвестиции (Национален Доверителен Еко Фонд), договори с гарантиран резултат (ЕСКО договори или финансиране от трета страна).

Подход „отдолу – нагоре”: основава се на комплексни оценки на възможностите на общината да осигури индивидуален праг на финансовите си средства (примерно: жител на общината, ученик в училище, пациент в болницата, и т.н.)

Източници на финансиране на настоящата програма могат да бъдат:

- ✓ Държавни субсидии – републикански бюджет;
- ✓ Общински бюджет;
- ✓ Собствени средства на заинтересованите лица;
- ✓ Договори с гарантиран резултат;
- ✓ Финансиране чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове и/или директно от Европейската комисия;

- ✓ Финансови схеми по Национални и оперативни програми;
- ✓ Кредити с грантове по специализираните кредитни линии

Някои по-важни алтернативни източници на финансиране са:

- ✓ Кредитна линия за енергийна ефективност и възобновяема енергия – благодарение на Кредитната линия за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници (КЛЕЕВЕИ/BEERECL), предложена от Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБРР), българското правителство и Европейския съюз. Предмет на финансирането: - проекти генериращи енергия от ВЕИ
- ✓ Кредитна линия за енергийна ефективност в бита (www.reeel.org). Предмет на финансирането: - Енергоспестяващи прозорци - Газови котли – Отоплителни уреди, печки и котли на биомаса - Слънчеви колектори за топла вода – Охлаждащи и загряващи термopомпени системи – Фотоволтаични системи – Абонатни станции и сградни инсталации - Газификационни системи – Рекуперативни вентилационни системи
- ✓ Национален доверителен екофонд (Национална схема за зелени инвестиции) www.ecofund-bg.org Предмет на финансирането: - ЕЕ в сгради (вкл. Соларни инсталации на сгради) и в индустрията; смяна на горивната база; - когенерация;
- ✓ ELENA- “European Local ENergy Assistance”: Безвъзмездно финансиране от страна на Европейската инвестиционна банка и Европейската комисия на местни и регионални власти при подготовката на инвестиционни програми за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници (ВЕИ). ELENA (European Local Energy Assistance) осигурява техническа помощ за структуриране и изпълнение на проектите. ELENA покрива до 90% от разходите за техническа поддръжка, необходима за подготовка, изпълнение и финансиране на инвестиционната програма. Покриват се средства за предпроектни и пазарни проучвания, структуриране на програмата, енергийни одити и изготвяне на тръжна процедура. Инструментът ELENA може да се ползва от местни и регионални власти, обществени органи или група органи от държавите.
- ✓ Предварително изискване към получателите на средства е съответната инвестиционна програма да съдейства за постигане на евроцелите „20-20-20“ (до 2020 г. да се намалят с 20% вредните парникови емисии, делът на ВЕИ в общото потребление на енергия да достигне 20% и още толкова да е спестената енергия като цяло).
- ✓ ЕСКО услуги: ЕСКО компаниите са бизнес модел, който се развива в България от няколко години. ЕСКО компаниите се специализират в предлагането на пазара на енергоспестяващи услуги. Основната им дейност е свързана с разработването на пълен инженеринг за намаляване на енергопотреблението. Този тип компании влагат собствени средства за покриване на всички разходи за реализиране на даден проект и получават своето възнаграждение от достигнатата икономия в периода, определен като срок на откупуване. Договорът с гарантиран резултат е специфичен търговски договор, регламентиран с чл. 38 от Закона за енергийната ефективност (Обн. ДВ. бр.98 от 14 Ноември 2008г., последно изм., бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г.) Намаляване разходите за горива, енергия и други консумативи и повишаването на комфорта в сградите държавна или

общинска собственост, могат да са предмет на договори за управление и експлоатация и/или проектиране, доставка, монтаж.

8. НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА

Наблюдението и отчитането на общинските програми се извършва от общинските съвети, които определят достигнатите нива на потребление на енергия от възобновяеми източници на територията на общината, вследствие изпълнението на Програмата, пред областния управител и Изпълнителния директор на АУЕР. За успешния мониторинг на програмите е необходимо да се прави периодична оценка на постигнатите резултати, като се съпоставят вложените финансови средства и постигнатите резултати, което служи като основа за определяне реализацията на проектите. Нормативно е установено изискването за предоставяне на информация за изпълнението на общинските програми за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници. Реализираните и прогнозни ефекти следва да бъдат изразени чрез количествено и/ или качествено измерими стойностни показатели /индикатори.

Програмата е приета с Решение № 491 от 26.01.2023г., по Протокол № 48/26.01.2023г. на общински съвет – Искър, гр. Искър.

ЛЮБОМИР ЙОЛОВ

Председател на Общински съвет – Искър